

ROLNICTWO

Dźwigaj bezpiecznie

Informacje dla rolników

www.pip.gov.pl

Dlaczego warto dbać o kręgosłup?

Podczas codziennych czynności wielokrotnie podnosisz, przenosisz i odkładasz przedmioty. Zbieranie i magazynowanie płodów rolnych wymusza częste pochylanie się,

skręty tułowia, czasem przerzucanie np. kostek słomy. Dogłądając zwierząt również wykonujesz szereg czynności, podczas których najmocniej pracuje Twój kręgosłup, ręce i nogi – cały układ kostno-mięśniowo-nerwowy.

Jeśli często w trakcie pracy i wieczorem odczuwasz ból pleców i stawów oznacza to, że nadmiernie i niewłaściwie pracujesz, lekceważąc swoje zdrowie.

Wg danych ZUS dolegliwości układu mięśniowo-szkieletowego są trzecią co do częstości przyczyną niezdolności do pracy. Połowa

wcześniejszych emerytur przyznawana jest z tytułu zmian chorobowych w obrębie kręgosłupa.

Nadwyrężając kręgosłup narażasz się na:

- pogorszenie stanu zdrowia,
- mniejszą wydajność i gorszą jakość pracy,
- zagrożenie bytu materialnego rodziny,
- cierpienie i niepełnosprawność.

Ta ulotka pokaże Ci, jak prawidłowo podnosić przedmioty o znacznym ciężarze i w jaki sposób pracować, by sił i zdrowia starczyło na następne lata.

Pchanie i ciągnięcie

Nie określono dokładnie bezpiecznej wagi przedmiotu, jaką można swobodnie przemieścić. Dla większości ludzi ciężki do przeniesienia jest przedmiot o wadze 20-25 kg. Dlatego zaleca się zastępowanie noszenia podnoszeniem i transportem z użyciem wózków lub taczek. Jednak nawet pchając taczki lub ciągnąc wózek musisz pamiętać o swoim bezpieczeństwie i zdrowiu.

Podczas pchania lub ciągnięcia wykorzystuj swoją wagę i siłę mięśni nóg – pochyl się przy pchaniu, przy ciągnięciu odchyl do tyłu. Pamiętaj o prostym kręgosłupie.

Nie wykonuj nagłych ruchów, nie szarp się z wózkiem lub taczka. Kółka powinny mieć odpowiednią wielkość i łatwo się obracać. Staraj się pracować na równym i twardym podłożu, pozbawionym przeszkód. Taczki unosz i opuszczaj mięśniami nóg – oszczędzaj swój kręgosłup!

Długie kłęczenie lub kucanie bardzo obciąża stawy i jest także męczące dla serca i mięśni.

Rób przerwy w pracy!

Ryzyko urazów

Podczas pracy zwróć uwagę na następujące czynności: podnoszenie, układanie i odkładanie, pchanie, ciągnięcie, przenoszenie lub przesuwanie i oceń, czy bezpiecznie je wykonujesz. Nieprawidłowe wykonywanie tych czynności może skutkować:

- powstawaniem drobnych uszkodzeń kręgosłupa, nakładających się na siebie z upływem czasu,
- nagłymi urazami wskutek jednorazowego nadwyrężenia (wypadnięcie dysku).

Osoba o wadze 75 kg	Obciążenie dolnej części kręgosłupa w kg w zależności od ciężaru przedmiotu i sposobu jego trzymania				
Ciężar przedmiotu	0	10	15	25	50
pozycja A	50	110	140	200	350
Pozycja B	50	160	215	325	600
Pozycja C	50	210	290	375	850
Pozycja D	250	335	375	460	675
Pozycja E	300	435	502	635	975

Na możliwość wystąpienia urazu mają wpływ:

- wiek, płeć, ogólna sprawność fizyczna,
- częstotliwość powtarzania czynności podnoszenia i przenoszenia,
- tempo pracy i sposób organizacji pracy, np. możliwość podnoszenia przedmiotów w dwie osoby.

**Im dalej od siebie trzymasz przenoszony przedmiot, tym bardziej obciążasz kręgosłup, narażając się na uraz!
Przenoś go zawsze jak najbliżej ciała!**

Niebezpieczne nawyki

Schorzenia kręgosłupa są najczęściej efektem niewłaściwego sposobu wykonywania pracy. Ryzyko urazu zwiększa przenoszenie nieporęcznych i bardzo ciężkich przedmiotów, a także niekorzystanie ze sprzętu wspomagającego transport – wózków, podnośników itp.

Najbardziej niebezpieczne dla zdrowia są niżej przedstawione metody pracy i sposoby podnoszenia przedmiotów:

Pochylenie się do przodu z zaokrąglonymi plecami. Obracanie się na bok w trakcie podnoszenia i odkładania przedmiotu.

Tu najłatwiej o uraz!

Podnoszenie ciężaru zbyt wysoko i przenoszenie przy mocnym odchyleniu pleców do tyłu.

Jak pracować bez bólu?

Gdy ciężar przenieszonego ładunku jest zbyt duży i przewyższa możliwości człowieka, może spowodować poważny uraz kręgosłupa. Poniżej przedstawiono maksymalną dozwoloną wagę przedmiotu, który można ręcznie transportować, z zachowaniem bezpiecznych metod podnoszenia i przenoszenia:

Wykonywana praca		Dopuszczalny ciężar w kg			
		Mężczyźni	Kobiety	Młodociani	
				Chłopcy	Dziewczęta
Przenoszenie	pow. 4 h na dobę	30 kg	12 kg	12 kg	8 kg
	do 4 razy na godzinę i do 4 h na dobę	50 kg	20 kg	20 kg	14 kg
Pchanie Ciąganie	wózek*	450 kg	80 kg	80 kg	nie wolno
	taczka*	100 kg	50 kg	50 kg	nie wolno

* Wartość w tabeli określa dopuszczalną masę ładunku + masę taczki lub wózka. Dziewczęta nie powinny pchać i ciągnąć dwukołowych wózków oraz taczek

Oprócz dopuszczalnego ciężaru koniecznie weź pod uwagę ilość przedmiotów do przeniesienia, odległość, na jaką nosisz oraz rozmiary przedmiotu. Czasem lepiej i zdrowiej jest podzielić ciężar na pół lub przenieść przedmiot w dwóch. Kiedy tylko możesz korzystaj z wózków, przenośników, wciągarek.

Ograniczaj dźwiganie!

Przy podnoszeniu i przenoszeniu przedmiotów we dwie lub więcej osób ważne jest, żeby zrobić to równocześnie – jedna z osób powinna wydawać komendy. Zawsze, gdy jest to możliwe, używaj urządzeń wspomagających lub eliminujących transport ręczny.

Wciągarka do słomy przyspieszy i usprawni pracę.

Ograniczaj konieczność ręcznego dźwigania – korzystaj z wózków.

Zrobiona własnoręcznie rampa do załadunku tuczników pozwala na lepszą organizację pracy i ogranicza wysiłek fizyczny.

Bezpieczne metody podnoszenia

Przedmiot podnoś stopniowo, na raty.

Dźwignij go wykorzystując siłę nóg, trzymaj plecy cały czas proste, patrz przed siebie. Równomiernie rozkładaj ciężar, trzymając przedmiot pośrodku.

i przenoszenia przedmiotów

Najczęściej popełnianym **błędem podczas pracy jest jednostronne przekrzywienie i nierównomierne obciążanie kręgosłupa**, nawet nie-
zbyt ciężkimi przedmiotami. Taki sposób pracy, wynikający ze złego nawyku, spowoduje z czasem zniekształcenie kręgosłupa i bolesne problemy zdrowotne.

Znacznie bezpieczniej jest nosić przedmioty zachowując proste plecy i prawidłowo je podnosząc, a najlepiej – rozdzielić ciężar równomiernie na obie ręce.

Jeżeli odkładasz ciężką skrzynkę na miejsce znajdujące się na wysokości bioder, np. stół czy podest, odciąż kręgosłup, wpychając ją na blat za pomocą uda.

Podnoś z kolan!

Każdą czynność, którą codziennie wykonujesz, możesz robić bezpieczniej. Wystarczy, że zapamiętasz najważniejszą zasadę:

Podnoś przedmioty z kolan, a nie z krzyża i miej zawsze proste plecy.

Prawidłowa postawa jest ważna także podczas prac warsztatowych, np. na szlifierce. Pracując, staraj się zawsze odciążyć kręgosłup, opierając jedną rękę/łokieć lub podnoszony przedmiot na udzie. Podnosząc ciężki, mały przedmiot, jak akumulator, stań nad nim okraciem. Lepiej go uchwycisz i lepiej rozłożysz ciężar.

Przenoszenie przedmiotów

Jeśli musisz coś przenieść, zaplanuj to i upewnij się, że:

- na drodze nie ma przeszkód i nie jest ślisko,
- dobrze chwycisz przedmiot,
- Twoje ręce lub uchwyty przedmiotu nie są śliskie.

Stań blisko przedmiotu, w lekkim rozkroku, przykucnij, nie przysiadaj, bo ciężiej będzie Ci wstać z przedmiotem.

Plecy miej cały czas wyprostowane, patrz przed siebie. Przygotuj sobie przedmiot do przenoszenia, np. worek ustaw pionowo.

Pewnie chwycić postawiony worek jedną ręką od spodu, używając mięśni nóg podnieś go – plecy utrzymuj wyprostowane.

Przenoszony przedmiot trzymaj jak najbliżej tułowia, przenoś go na wyprostowanych, opuszczonych ramionach – nie męcz ręk.

Jeśli chcesz być zdrowy:

- Unikaj jednostronnego obciążenia,
- Nie skręcaj tułowia z obciążeniem,
- Schylając się po przedmiot, nie zginaj kolan bardziej niż pod kątem 90°,
- Często się prostuj i daj odpocząć kręgosłupowi, gdy pracujesz w pozycji pochylonej,
- Nie przenoś ciężarów po nierównym terenie – ryzyko przewrócenia się i wypadku jest wtedy bardzo duże,
- Nie noś przed sobą przedmiotów, które zasłaniają Ci pole widzenia,
- Wyreguluj siedzisko w ciągniku tak, by dolna część pleców miała oparcie,
- Podczas jazdy ciągnikiem nie odwracaj się i nie skręcaj tułowia. Używaj lusterek wstecznych,
- Nie zeskakuj nawet z niedużych wysokości,
- Uważaj podczas prowadzenia dużych zwierząt na uwięzi – nagle szarpnięcie może spowodować uraz kręgosłupa.

PAMIĘTAJ!

Praca to nie sport!
Zanim coś podniesiesz zastanów się,
jak zrobić to bezpiecznie.

**SZANUJ
ŻYCIE!**
Bezpieczna praca
w gospodarstwie rolnym

www.bhpwrolnictwie.pl